

Østre Landsrets embedsregnskab for 2018

1. Indledning

Dette embedsregnskab er en redegørelse for

2. Landsrettens organisation og medarbejdere
3. Sagerne og deres behandling
4. Vægtet produktion
5. Landsrettens arbejde med kvalitetsudvikling og effektive arbejdsgange
6. Administrative aktiviteter
7. Opfølgning på handlingsplan 2018
8. Vurdering af sagsudviklingen i 2018 og forventningerne til fremtiden.

2. Landsrettens organisation

2.1. Landsrettens juridiske personale

Østre Landsret består for tiden af en præsident og 58 udnævnte landsdommere. Landsretten havde i 2018 18 konstituerede landsdommere. Landsretten arbejder siden 1. marts 2015 i 24 afdelinger, hver bestående af 3 landsdommere.

Af hensyn til uddannelsen og bedømmelsen af de konstituerede landsdommere knyttes disse i konstitutionsperioden til tre afdelinger, således at de gør tjeneste i hver

af disse i 3 måneder. Som følge heraf har højst 6 af landsrettens afdelinger kunnet bestå af 3 udnævnte landsdommere i 2018.

I Østre Landsret er endvidere ansat en administrationschef og en sekretariatschef, der bistår præsidenten med at varetage en række af de ledelsesmæssige og administrative opgaver i landsretten.

Landsrettens øvrige jurister bistår retsafdelingerne og landsrettens administration.

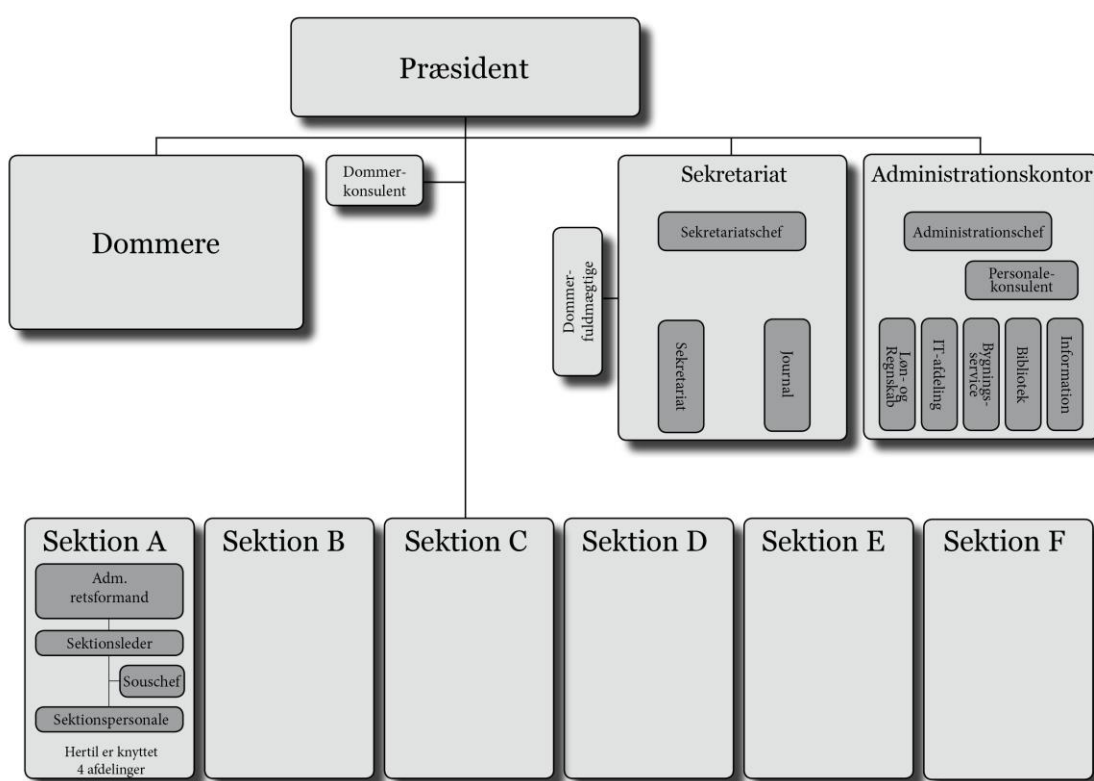
2.2. Administrative medarbejdere

Landsrettens ca. 70 administrative medarbejdere, heraf 2 kontorelever, har siden 1. marts 2008 været fordelt på 6 retssektioner, der hver udfører de administrative sagsbehandlingsfunktioner for 4 retsafdelinger, samt på andre

sektioner, der varetager en række centrale, administrative opgaver inden for løn- og regnskab, personaleadministration, it, bygninger, bibliotek, journal, information og opgaver i præsidentens sekretariat. Landsretten har endvidere 9 studentermedhjælpere ansat.

2.3. Administrativ struktur

Landsrettens administrative organisation kan illustreres således:

2.4. Dommer- og sagsfordeling

Præsidenten udarbejder hver måned en dommerfordelingsliste med angivelse af, hvilke 3 dommere der skal gøre tjeneste i hver afdeling. For de konstituerede tredje-dommers vedkommende sker fordelingen ud fra det ovennævnte princip om 3-månedersperioder i den enkelte afdeling. Den ledende og den assisterende retsformand i en afdeling vil som regel samarbejde i en periode på 2 år, hvorpå den assisterende

de retsformand placeres sammen med en anden ledende retsformand.

Som udgangspunkt behandler alle afdelinger alle sagstyper. Dog fordeles følgende sagstyper kun til udvalgte afdelinger: dødsboskiftesager, boligsager, advokatnævns-sager, gældssanerings- og tvangsauktionssager, sager om umyndiggørelse og værgemål, sager om tvangsanbringelse, faderskabssager, sager vedrørende ægtefællebidrag,

udlændingesager og sager vedrørende imaterialret, herunder forbud.

Specialiseringen af retsarbejdet sker i den nuværende administrative struktur som udgangspunkt sektionsvis, således at f.eks. boligsager behandles af afdelingerne tilknyttet 3 sektioner.

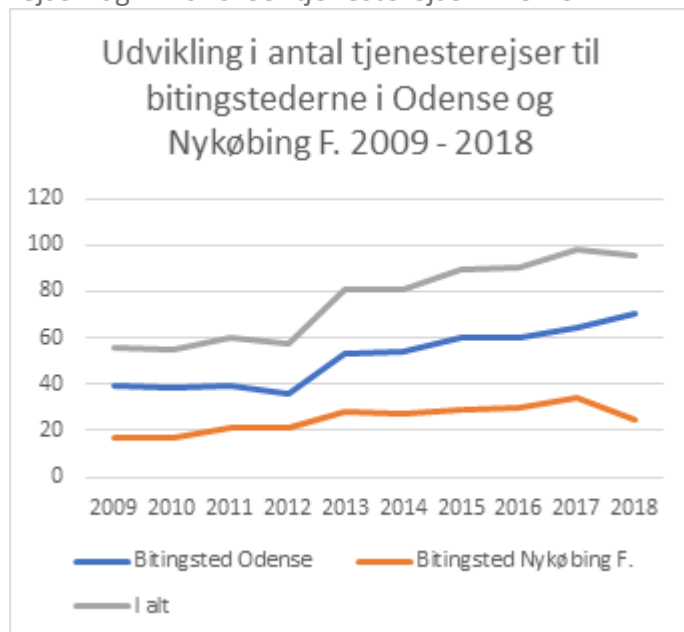
Præsidenten og de enkelte retssektioner påser, at der sker en udjævning af opståede forskelle i berammelsestider i de enkelte afdelinger.

2.5. Rejser til bitingsteder

Landsretten behandlede i 2018 sager ved bitingstederne i Nykøbing Falster, Odense og i Rønne samt på Færøerne. Landsrettens afdelinger foretog i 2018 i alt 105 tjenesterejser til bitingstederne. Til sammenligning foretog landsretten i 2017 i alt 101 tjenesterejser og i 2016 99 tjenesterejser. Der er

således tale om en stigning i rejseaktiviteten fra 2017 til 2018. Rejserne havde som overvejende hovedregel hver en uges varighed og blev – bortset fra rejserne til Færøerne og Rønne – foretaget i en af landsrettens 4 tjenestebiler. På hver rejse var afdelingen som udgangspunkt bemannet med tre landsdommere og en landsretssekretær. På rejserne behandles straffesager og i mindre omfang forberedende møder i henhold til retsplejelovens §§ 353 og 378, ligesom der på rejserne til Færøerne tillige behandles civile sager.

Fra 1. januar 2010 har landsretten ikke længere funktion som ankeinstans i forhold til Grønlands Landsret, bortset fra allerede verserende sager. Landsdommere fra Vestre og Østre Landsret tiltræder i stedet Grønlands Landsret i sager, der i 1. instans er afgjort af Retten i Grønland.

Udviklingen har betydet, at der i 2018 er anvendt 75% flere ressourcer på betjening af bitingstederne end i 2009.

3. Sagerne og deres behandling

Landsretten tog i november 2017 et nyt sagsbehandlingssystem i brug til behandling af civile sager. Der behandles forsat visse civile sager, herunder kæresager, i det tidligere sagsbehandlingssystem. Overgang til det nye system betyder, at der er sket et statistikbrud, hvorfor statistik for 2018 og de kommende år ikke er fuldt sammenlignelig med årene forud herfor.

3.1. Sagsantal og -sammensætning

Civile sager

Årsstatistik for civile sager 2018				
Tabel A	Verserende sager ved periodens begyndelse	Modtagne sager	Afsluttede sager	Verserende sager ved periodens slutning
1. instanssager	191	70	121	142
Ankesager	942	1.444	1.310	1.076
Kæresager	230	1.642	1.614	258
Aktindsigt m.v.	5	38	32	11
I alt	1.368	3.194	3.077	1.487

Landsretten modtog i 2018 3.194 civile sager. Heraf var 1.642 civile kæremål, 38 var anmodninger om aktindsigt m.v., og de resterende 1.514 var almindelige civile sager, fordelt med 70 civile 1. instanssager og 1.444 ankesager.

I 2018 blev der afsluttet i alt 3.077 civile sager. Sagerne fordeler sig på 121 1. instanssager, 1.310 almindelige ankesager, heraf 359 ægteskabs- og forældremyndighedssager m.v., 1.614 kæresager og 32 sager om aktindsigt m.v.

Det ses i tabel A ovenfor, at den samlede beholdning af verserende 1. instanssager er faldet, hvorimod det samlede antal af verserende civile ankesager er steget. De civile kæresager og aktindsigtsbegæring m.v., der modtages, bliver alle ekspederet løbende, hvilket medfører, at tallet for modtagne og afsluttede sager er stort set identisk. Samlet er landsrettens beholdning af civile sager steget fra 1.368 i 2017 til 1.487 i 2018, hvilket er en stigning på 8,6 %.

Straffesager

Årsstatistik for straffesager 2018				
Tabel B	Verserende sager ved periodens begyndelse	Modtagne sager	Afsluttede sager	Verserende sager ved periodens slutning
Nævningesager	29	51	46	34
Ankesag med bevis	670	1.498	1.469	699
Ankesag uden bevis	151	331	353	129

Kæresager	66	1.611	1.622	55
I alt	916	3.491	3.490	917

Antallet af modtagne straffesager er fortsat stort og der ses en stigning fra 2017, hvor der blev modtaget 3.386 sager til 3.491 sager i 2018. Antallet af afsluttede sager ligger lidt højere i 2018 end i 2017: 3.490 i 2018 mod 3.395 i 2017.

Beholdningen af verserende sager er nærmest uændret med 917 i 2018 mod 913 i 2017.

3.2. Sagskompleksiteten

a. Længerevarende sager

Østre Landsret har i 2018 behandlet et betydeligt antal store straffesager. Der blev behandlet flere længerevarende nævningesager, og der blev også behandlet flere længerevarende domsmandssager. Det tilstræbes, at disse store straffesager altid behandles af tre udnævnte dommere. Endvidere har landsretten behandlet et betydeligt antal længerevarende civile sager, herunder 1. instanssager.

Østre Landsret har foretaget en opgørelse af antallet af sager i 2018, der har haft mere end 1 dags varighed. Når en sag varer mere end en dag, vil de følgende dage blive anført som tillægsg dage.

I 2018 har der været 482 tillægsg dage i civile sager mod 370 i 2017 og 346 i 2016 og 560 tillægsg dage i straffesagerne mod 659 i 2017 og i 2016 693 dage.

Således har der i 2018 været afsat i alt 1.042 dage ekstra til behandling af tunge civile og kriminelle sager. I 2017 var der afsat 1.029 dage.

Det bemærkes, at med overgang til det nye sagsbehandlingssystem for civile sager sker optælling af tillægsg dage ikke løbende, men først ved sagens afslutning. Antallet af til-

lægsg dage gennemført i 2018 er således højere end de anførte 482.

b. Forligsprocenter

Grundet ibrugtagning af det nye sagsbehandlingssystem for civile sager har landsretten ikke i 2018 mulighed for at indhente statistik for så vidt angår forligsprocenter.

3.3. Ret smægling

Siden april 2008 har der ved landsretten virket 4 ret smæglere, der er dommere. I 2009 blev der udpeget yderligere en landsdommer som ret smægler, så der nu er 5 ret smæglere. Siden september 2008 har der i Østre Landsrets kreds også været udpeget advokat ret smæglere, der er blevet tildelt sager fra den 1. januar 2009.

Under forberedelsen af alle civile sager vurderes, om sagen er egnet til ret smægling, hvorefter sagens parter får tilbudt, at sagen kan overgå til ret smægling. Hvis parterne ønsker at benytte sig af dette tilbud, bliver sagen udsat med henblik på gennemførelse af mægling, hvorefter en ret smægler bliver udpeget.

I 2018 er 31 sager overgået til ret smægling mod 32 sager i 2017. Af disse sager blev 9 sager forligt efter ret smægling i 2018, og 20 sager blev ikke forligt og overgik derfor efter ret smægling igen til almindelig sagsbehandling. I 2 sager blev tilsagn om ret smægling tilbagekaldt. 3 sager fra 2018 afventer gennemførelse af ret smægling i 2019.

3.4. Sagsbehandlingstider

3.4.1. Indledning

Sagsbehandlingstiden måles alene på sager, som er hovedforhandlede, og f.eks. ikke på sager, der er forligt før hovedforhandling. Et relativt stort antal sager afsluttes således

væsentlig hurtigere, end hvad der fremgår af det nedenfor anførte.

gennemløbstiden for 2018. Målene for 2018 fremgår af tabel C.

Landsretten har i samarbejde med Domstolsstyrelsen fastsat mål for

Målopfyldeelse gennemløbstid			
	Målsætning i procent 2018	Faktisk målopfyldeelse i procent	Afvigelse i forhold til målsætning i procentpoint
Civile sager			
Tabel C-1			
Første inst.			
- Andel sluttet inden 12 måneder	20	12,4	-7,6
- Andel sluttet inden 18 måneder	55	42,1	-12,9
Anke, økonomi m.v.			
- Andel sluttet inden 9 måneder	25	25,1	0,1
- Andel sluttet inden 12 måneder	50	57,7	7,7
Anke, ægteskab mv.			
- Andel sluttet inden 4 måneder	35	69,1	34,1
- Andel sluttet inden 6 måneder	75	87,2	12,2
Civile kæremål			
- Andel sluttet inden 6 uger	75	64,0	11,0
- Andel sluttet inden 3 måneder	95	89,6	-5,4
Målopfyldeelse gennemløbstid			
Straffesager	Målsætning i procent 2018	Faktisk målopfyldeelse i procent	Afvigelse i forhold til målsætning i procentpoint
Tabel C-2			
Nævningesager			
- Andel sluttet inden 6 måneder	35	21,5	-13,5
- Andel sluttet inden 9 måneder	80	66,7	-16,7
Straffeanke, m. bevis			
- Andel sluttet inden 4 måneder	30	27,6	-2,4
- Andel sluttet inden 6 måneder	55	60,2	4,8
Straffeanke, u. bevis			
- Andel sluttet inden 4 måneder	35	38,8	3,8
- Andel sluttet inden 6 måneder	65	68,3	3,3
Straffekære			
- Fængsl.kære - Andel sluttet på dagen	70	59,4	-10,6
- Fængsl.kære - Andel sluttet inden 1 uge	95	89,4	-5,6
- Andre kæremål - Andel sluttet på dagen	30	1,2	-28,8
- Andre kæremål - Andel sluttet inden 1 uge	30	17,3	-12,7
- Andre kæremål - Andel sluttet inden 2 uger	50	40,9	-9,1

3.4.2. Gennemløbstider

Gennemsnitlig gennemløbstid opgjort i måneder			
Tabel D			
	2018	2017	2016
Civile sager alle (u.kære)	10,9	10,3	11,2
Første inst. (anlagt efter reformen)	25,3	22,6	25,2
Første inst. (anlagt eller henvist før reformen)			
Anke, økonomi m.v.	12,4	12,2	13,2
Anke, ægteskab mv.	3,9	3,8	3,3
Civile kæremål	46,9**	47,2**	54,5**
Andre civile sager	41,7**	32,5**	36,7**
Straffesager alle (u. kære)	6,1	5,8	6,1
Nævningesager	7,9	6,8	7,9
Straffeanke, m. bevis	6,5	6,1	6,4
Straffeanke, u. bevis	6,1	4,7	4,7
Straffekære, fængsling	4,8**	2,9**	3,9**
Straffekære, uden fængsling	34,0**	22,4**	24,6**
** Gennemløbstid er opgjort i dage			

Landsrettens sagsbehandlingstider har udviklet sig negativt gennem de senere år. Kun som følge af ændrede mål for sagsbehandlingstider pr. 1. juli 2015 er det lykkedes landsretten at opfylde flere mål end tidligere år. Sagsbehandlingstiderne påvirkes som tidligere nævnt navnlig af et stort antal verserende sager, som medfører en lang berammelsestid. Landsretten har gjort Domstolsstyrelsen opmærksom herpå.

Landsretten iværksatte i 2016 to forsøgsordninger vedrørende sagsbehandling. Ved den ene ordning berammes ægteskabssager centralt i videst muligt omfang på tider, der er blevet ledige grundet bortfald af andre sager. Ved den anden ordning varetages berømmelsen af straffesager centralt af en sektion. Berømmelse sker som udgangspunkt på tværs af landsrettens afdelinger i den afdeling, der har den første ledige tid. Begge forsøgsordninger blev foreløbigt evalueret i 2016 og endeligt evalueret i efteråret 2017, hvor ordningerne blev gjort permanente. Ligeledes blev den forsøgsordning, der blev iværksat i 2014 vedrørende blandt andet screening og forberedelse af 1. instanssager endeligt evalueret i efteråret

2017, hvor også denne ordning blev gjort permanent.

For at sikre kortest mulig berammelsestid berammes en sag i de fleste tilfælde til den afdeling inden for sektionen, der har den første ledige tid. Det sker dog jævnligt, at parternes advokater grundet travlhed ikke har mulighed for at møde på de tilbudte tider, hvorfor sagerne reelt bliver berammet senere, end hvad landsretten har kunnet tilbyde. Dette påvirker sagsbehandlingstiden i negativ retning. f.eks. nævningesager og visse straffeankesager. Landsretten er i løbende dialog med advokaternes brancheforeninger om spørgsmålet for derved at fremme kortest mulige berammelsestider. For så vidt angår nævningesager blev målsætningen i 2011 ændret, så der alene måles på gennemførelsesprocenten under 6 måneder, idet landsretten blandt andet grundet nævningesagernes omfang og varighed har måttet sande, at målsætningen på 4 måneder var urealistisk.

Det skal bemærkes, at gennemløbstiden tillige trækkes op af sager, der på grund af tiltaltes/indstævntes forhold, ikke har kunnet afsluttes. Dette f.eks. hvis tiltalte/indstævnte opholder sig i udlandet,

hvorved forkyndelse er blevet vanskeliggjort, eller tiltalte/indstævnte er forsvun-

det.

4. Vægtet produktion

Som anført i afsnit 3 tog landsretten i november 2017 et nyt sagsbehandlingssystem i brug til behandling af civile sager. Overgang til det nye system bevirker, at der er sket et statistikbrud, hvorfor statistik for 2018 og de kommende år ikke er fuldt sammenlignelig med årene forud herfor.

Landsretterne har i samarbejde med Domstolsstyrelsen udarbejdet en model til at opgøre den årlige produktion, således at der i opgørelsen anvendes vægte, der tager hensyn til sagernes art, den måde de sluttes på og hovedforhandlede sagers varighed. I modellen indregnes landsrettens samlede årsværksforbrug for henholdsvis juridisk personale og administrativt personale. Det tilsigtes således, at man med anvendelsen af denne model bl.a. vil få et mere sikkert

billede af udviklingen i landsretternes produktion.

Vægtenhederne er særskilt fastsat for henholdsvis administrative medarbejdere og jurister efter en vurdering af det arbejde, der for den enkelte medarbejdergruppe er forbundet med sagens behandling. Der er således ikke tilsigtet nogen sammenhæng mellem de vægtenheder, der ved en sags slutning tildeles henholdsvis jurister og administrative medarbejdere, og der er derfor ikke grundlag for nogen sammenligning af antallet af vægtede sager pr. årsværk for de forskellige personalegrupper.

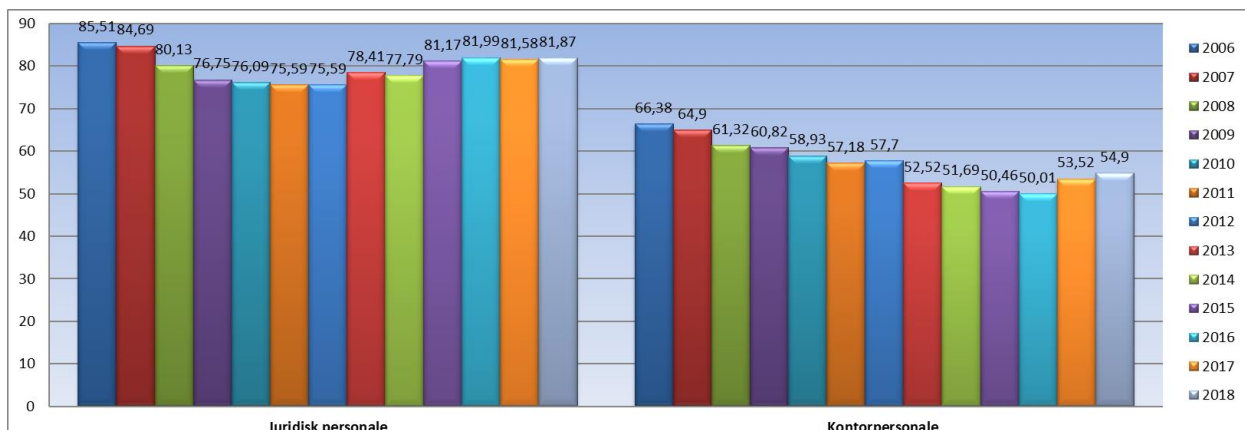
For så vidt angår udviklingen i vægtede sager fra 2015 til 2017 kan følgende bemærkes:

	Vægtede sager 2015	Vægtede sager 2016	Vægtede sager 2017	Vægtede sager 2018
Jurister civile sager	10.517	10.628	10.497	10.523
Jurister straffesager	8.877	10.234	9.860	9.991
Jurister i alt	19.394	20.862	20.357	20.514
Administrative medarbejdere civile sager	10.146	10.151	9.798	9.319
Administrative medarbejdere straffesager	12.100	13.580	13.079	13.426
Administrative medarbejdere i alt	22.246	23.731	22.877	22.745

Udviklingen i årsværksforbrug fordelt på de enkelte medarbejdergrupper

Tabel G	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Juridisk personale	85,51	84,69	80,13	76,75	76,09	75,59	75,59	78,41	77,79	81,17	81,99	81,58	81,17
Kontorpersonale	66,38	64,9	61,32	60,82	58,93	57,18	57,70	52,52	51,69	50,46	50,01	53,52	54,90
Elever	0	0	0,67	2,67	3,52	3,68	3,78	2,67	1,81	1,46	2,08	1,71	1,51
Ansatte i beskæftigelsesordning	0,93	0,97	0,26	0,51	0	0	0	0	0	0,14	0	0	0
Øvrigt personale	7,62	7,71	7,30	9,06	10,09	9,50	8,32	9,26	11,44	14,53	15,12	14,52	13,88

5. Udvikling af kvalitet – fokus på arbejdsgange

Landsretten har i 2018 taget en række initiativer med henblik på en kvalitetsudvikling af landsrettens sagsbehandling, afgørelser og service, ligesom landsretten har haft fokus på effektivisering af arbejdsgange.

I 2017 blev forsøgsordninger med berømmelse af ægteskabsager på tider, der er blevet ledige grundet bortfald af andre sager, central berømmelse af straffesager, og screening og forberedelse af 1. instanssager gjort permanent. Ordningerne er med godt resultat fortsat i 2018.

I efteråret 2018 er der iværksat gennemgang af landsrettens videndelingsområde med henblik på vurdering af det fremtidige behov for videndeling, ligesom der er landsdommere, der har påtaget sig at udarbejde praksisoversigter m.v. inden for særlige områder som vurderes særligt betydelige at videndele om.

Domstolens intranet er medvirkende til at understøtte korrekt og effektiv sagsbehandling, ligesom intranettet generelt kan være medvirkende til at understøtte videndeling. Landsretten overgik i forsommeren 2014 til den ny fælles platform for Danmarks Dom-

stoles intranet, og arbejdet med intranettets opbygning og indhold er løbende blevet videreført i 2018.

6. Administrative aktiviteter

Landsrettens administrative aktiviteter varretoges i 2018 i al væsentlighed af Præsidentens Sekretariat, Journalen og Administrationskontoret, hvorunder Løn- og Regnskab, Servicesektionen, Biblioteket, Personalsektionen og IT-afdelingen hører.

6.1. Udtalelser mv.

Præsidenten har i 2018 afgivet udtalelser i 121 høringsager vedrørende lovforslag m.v. En del af sagerne havde forinden været behandlet på et af de månedlige plenarmøder for landsrettens dommere.

Præsidenten har i årets løb afgivet 34 udtalelser til brug for Dommerudnævnelsesrådets drøftelser vedrørende besættelse af stillinger som byretsdommer eller landsdommer. Der er tillige afgivet udtalelser til Domstolsstyrelsen vedrørende konstitutioner i faste dommeres forfald.

På baggrund af konstituerede landsdommeres arbejde i landsretten har præsidenten i løbet af 2018 afgivet 18 udtalelser om de pågældendes egnethed til at blive byretsdommer og 2 udtalelser om de pågældendes egnethed til at blive landsdommer.

6.2. Klagesager

Landsretten modtog i 2018 i alt 26 klager mod 22 i 2017. 8 klager angik landsdommere eller afdelinger af landsdommere, og 7 angik landsrettens sagsbehandling eller afgørelser. 4 klager angik en byretspræsident, 2 klager angik en byretsdommer eller -jurist og 5 angik byrettens sagsbehandling eller afgørelser. Det bemærkes, at visse klager vedrørte flere personer eller emner, hvorfor det samlede antal klager på denne måde overstiger antallet af klagesager. Klager, der ikke vedrørte landsretten, blev videresendt til behandling i den instans, som klagen vedrørte. Herudover modtog og behandlede landsretten 18 henvendelser, der ikke var direkte personrelaterede. Ingen af de sager, der angik navngivne landsdommere eller retspræsidenter, gav anledning til påtale overfor den eller de indklagede.

6.3. Anden sagsbehandling

Præsidenten foretog i 2018 i medfør af retsplejelovens § 46 i alt 49 beskikkelser af sættestemmer, fordi byretsdommere var inhabile.

Landsrettens journal kontrollerer ved sagernes modtagelse, at der er betalt korrekt retsafgift. Tivlstillfælde bliver forelagt landsrettens forberedelsesafdeling, der træffer afgørelse om spørgsmålet.

Der er i 2018 afgjort 83 sager, hvori advokater og advokatfuldmægtige har ansøgt om proceduretilladelse for landsret m.v. efter retsplejelovens § 136, stk. 4-5. Der er i 2018 modtaget 83 anmodninger fra advokater om godkendelse af prøvesager, og 48 advokater har i 2018 bestået prøven og derfor opnået møderet for landsret m.v. I 39 sager har advokater ansøgt om udstedelse af øvethedserklæring efter retsplejelovens § 134, stk. 1, med henblik på at opnå møderet for Højesteret.

Præsidenten har i 2018 udpeget 20 landsdommere til særlige hverv, herunder 17 som formænd for voldgiftssager og 3 til råd og nævn.

6.4. Mødeaktivitet

Som i de foregående år har især retspræsidenten og landsrettens administrative personale, men også en række landsdommere, i 2018 deltaget i et betydeligt antal møder i både interne og eksterne fora.

Østre Landsret har i årets løb afholdt 11 plenarmøder, 11 møder i et kontaktudvalg med deltagelse af præsidenten og 6 landsdommere og 4 møder i landsrettens ledelsesforum.

Herudover har en række møder været afholdt i landsrettens interne udvalg.

Som i de foregående år var Østre Landsret i 2018 vært for det årlige møde for dommere i Østre Landsrets kreds. De faglige emner var i 2018 de nye regler om forsvarerbeskikkelse samt om bistandsadvokatens rolle i straffeprocessen, ligesom der var oplæg om EMD-praksis og arbejdet ved EU-domstolen.

Om landsdommeres deltagelse i lovforberedende og andre udvalg henvises til Dommerforeningens årsberetning og til de på Domstolsstyrelsens hjemmeside offentliggjorte oversigter over dommeres bibeskæftigelse.

Landsretten har i årets løb været repræsenteret i forskellige udvalg og arbejdsgrupper i Domstolsstyrelsens regi.

Præsidenten og udvalgte landsdommere samt kontorpersonaler deltager løbende i møder med anklagemyndigheden og advokaterne om emner af fælles interesse.

Præsidenten holdt i 2018 et møde med byretspræsidenterne i Østre Landsrets kreds vedrørende en række faglige emner.

Præsidenten deltager på forskellig måde i det internationale juridiske samarbejde, navnlig mellem dommere, herunder møder for nordiske og andre europæiske landsretspræsidenter.

Landsretten har i 2018 haft besøg af udenlandske delegationer fra blandt andet Norge, Estland og Saudi Arabien.

6.5. Synliggørelse af landsretten

Landsretten deltog igen i 2018 i Kulturturnaten. Landsretten havde 2.571 besøgende, der deltog i rundvisninger, overværede rollespil, hvor der blev gennemført en fiktiv retssag, og besøgte retssale, hvor de kunne høre om forskellige emner vedrørende landsrettens arbejde. Som nyt tiltag blev der endvidere gennemført kunstrundvisninger.

Landsretten modtog i 2018 22 besøg af skoleklasser mv. Sådanne besøg indbefatter typisk overværelse af en retssag og efterfølgende samtale med en dommer. Landsretten har endvidere gennemført formaliseret erhvervspraktik for folkeskolens 8. og 9. klasser.

7. Opfølgning på handlingsplan 2018

Østre Landsret har i det væsentlige gennemført de initiativer, som er beskrevet i landsrettens handlingsplan for 2018.

7.1. Kvalitet og arbejdsgange

Østre Landsret har drøftet mulighederne for intern videndeling i landsretten og de to landsretter i mellem. Der har igennem 2018 været en tæt dialog mellem landsretternes præsidenter og de to landsretters dommere om udarbejdelse af generelle retningslinjer og vejledninger. Der vil i 2019 fortsat blive

arbejdet med en forbedring af videndelingen.

Landsretten har i 2018 offentliggjort 43 pressemeddelelser i tilknytning til domsafsigelser. Endvidere har landsretten som forsøg siden december 2017 offentliggjort resumeer af afgørelser, der vurderes at have en bredere interesse under overskriften "Afgørelse af hverdagens juridiske konflikter".

Pr. 1. marts 2017 overtog domstolene opgaven med at foretage forkyndelser i straffesager. I landsretten er det besluttet, at opgaven med forkyndelse løses centralt i en retssekction for alle landsrettens afdelinger. I forbindelse med opgavens overtagelse har landsretten overvejet, hvilke arbejdsgange opgaven kræver for at sikre effektiv og korrekt forkyndelse. Landsretten har endvidere udarbejdet tekster til brug for forkyndelse, hvilke tekster er blevet delt med Vestre Landsret. Landsretten har løbende haft dialog med blandt andet statsadvokaturerne om opgavens løsning.

I november 2017 tog landsretten det nye civilsystem i brug. I forbindelse med ibrugtagning blev der gennemført undervisning for både jurister og kontorpersonale, ligesom implementering af systemet og videndeling i forbindelse hermed blev drøftet og besluttet. Arbejdet med implementering af arbejdsgange er fortsat i 2018.

7.2. Landsrettens bygninger og sikkerhed

Ny bygning

Landsrettens nuværende bygninger er fredede og flere er af samme grund af stor kulturhistorisk værdi, omend af ringe kvalitet som retsbygninger. Bygningerne tilbyder således ikke de nødvendige publikumsfaciliteter, de rummer ikke det antal store retssale, der er et stedse mere og mere udtalt behov for, de vanskeliggør en hensigtsmæs-

sig funktionel indretning, og ingen af bygningerne lever op til nutidens sikkerhedskrav. Landsretten har af de anførte grunde gennem en årrække haft et stort ønske om at samle landsrettens funktioner i en moderne funktionel retsbygning på én adresse i København.

Det var derfor særdeles tilfredsstillende, da der i finanslovens for 2015 blev afsat midler til opførelse af en ny tidssvarende landsretsbygning i København. Landsretten har herefter i et tæt samarbejde med Domstolsstyrelsen, Bygningsstyrelsen og deres rådgivende arkitekter og ingeniører specificeret de mange krav til en ny bygning, ligesom det har været muligt at finde en egnet byggegrund. Som led i arbejdet er en lang række af større og mindre praktiske og procesmæssige udfordringer overkommet, og det var derfor en mærkedato for landsretten, da Bygningsstyrelsen den 6. december 2017 dels kunne indgå en betinget købsaftale med By og Havn om en byggegrund på Trælstholmen i det indre Nordhavnen og dels kunne udbyde opgaven at opføre og drive en landsretsbygning for Østre Landsret.

Næste afgørende milepæl blev sat den 13. december 2018, da Bygningsstyrelsen efter forhandlingsrunder med tilbudsgiverne kunne meddele, at Bygningsstyrelsen, Domstolsstyrelsen og Østre Landsret – med forbehold for Finansudvalgets tilslutning - havde besluttet at tildele opgaven til A. Enggard, Nordconsult og Henning Larsen.

Modelbilledet viser landsrettens nye indgangsparti ved forpladsen mod Sundkrogs-gade

Det valgte projekt indebærer en bygning på 16.000 m² fordelt på 5 etager og indeholder derudover en kælder på 3.938 m². De 3 nederste etager indeholder retssale og publikumsfaciliteter medens de 2 øverste etager indeholder kontorer m.v. for landsrettens personale. Kælderen indeholder vognsluse, depoter og celleafsnit.

Bygningen muliggør en klar zoneadskillelse af områder for arrestanter, publikum og personale, og den tilbyder en række nye servicetilbud for brugerne, herunder faciliteter for lægdommere og professionelle brugere samt lokaler, hvor parter og partsrepræsentanter uforstyrret kan tale sammen. Bygningen vil på en fleksibel måde understøtte landsrettens funktionelle krav.

Det er forventningen, at landsretten kan flytte ind i den ny bygning i andet halvår af 2021.

Sikkerhed

I 2018 skete der 8 – typisk mindre – sikkerhedshændelser spændende fra udøvelse af vold og fremsættelse af trusler til kast med retssalsinventar.

Landsretten har i 2018 fortsat indsatsen for at forankre en almindelig sikkerhedsmæssig opmærksomhed i personalets daglige age-

ren ligesom landsretten til stedse søger at tilrettelægge sagsbehandlingen således, at sikkerhedsvurderinger og skridt til rekvirering af vagt eller politibevogtning tages på et så tidligt tidspunkt som muligt.

Endelig har landsretten i 2018 udvidet tv-overvågningen af hovedtingstedet og af bitingstedet i Nykøbing Falster ligesom alle retssale er gennemgået med henblik på fastgørelse af inventar, som kan anvendes som kasteskyts samt sikring af tilstrækkelige låsesystemer i flugtveje.

7.3. Landsrettens økonomi

Landsrettens økonomi er meget udfordret, og landsretten afventer på den baggrund forhandlinger med Domstolsstyrelsen om videreførelse af 23. og 24. afdeling og om landsrettens økonomi i 2020 og årene derefter.

7.4. Personaleområdet

Arbejdspladsvurdering

Landsretten gennemførte i efteråret 2018 en arbejdspladsvurdering. Resultaterne, som forelå kort før jul, vil blive behandlet i landsrettens arbejdsmiljøorganisation, og i landsrettens Samarbejds- og arbejdsmiljøudvalg i 2019 med henblik på prioritering af initiativer.

Overordnet viste undersøgelsen en god tilfredshed med arbejdsmiljøet, om end der er en række ønsker til bygnings- eller inventarmæssige forbedringer, hvoraf flere først lader sig løse tilfredsstillende i den nye landsretsbygning.

Gnist og gejst

Landsretten har fortsat opfølgningen på projektet "Gnist og Gejst" fra 2017. Projektet drejede sig om sikring af gode rammer for kontorpersonalets ydelse af top præstationer og gode rammer for at opnå arbejdsglæde.

Opfølgningen i 2018 har indebåret:

Træning af landsrettens ledere i at give og modtage feedback for derigennem at skabe en feedback-kultur, hvor formidlingen af konstruktive tilbagemeldinger og sparring opleves naturlig.

Gennemførelse af formaliserede besøgsordninger, hvor medarbejderne har fået mulighed for at arbejde få dage i en anden sektion for derigennem dels at lære kollegerne bedre at kende og dels at støtte udvekslingen af gode fif til opgaveløsningen.

Kompetenceudvikling

I lighed med tidligere år har Østre Landsrets dommere og administrative medarbejdere i 2018 deltaget i en lang række kurser og uddannelsesinitiativer udbudt af Domstolsstyrelsen. Eksempelvis har de første af landsrettens ledere i 2018 gennemført grundmodulerne i den nye lederuddannelse Domstolsstyrelsen udbyder, og som alle ledere ved Danmarks Domstole skal gennemføre.

Tilsvarende har vagtpersonalet gennemført de vagtuddannelseskurser, som Domstolsstyrelsen - på opfordring af blandt andre landsretten - har udviklet med fokus på de særlige opgaver som servicevagt ved domstolene.

Alle it-superbrugerne har desuden gennemført yderligere efteruddannelse i avanceret anvendelse af Microsoft Word hos 4 D-konsulenterne i 2018.

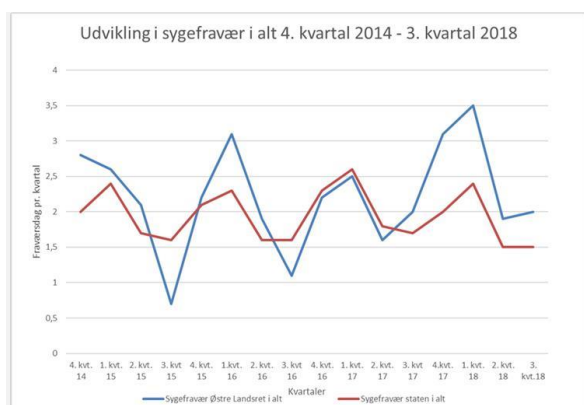
Koordinerende it-superbrugere

Landsretten har i 2018 udnævnt 2 dygtige it-superbrugere til "koordinerende superbrugere". De koordinerende superbrugere bidrager til uddannelsen af øvrige it-superbrugere, dommergruppen og kolleger ligesom de bidrager til i nødvendigt omfang at fastlægge sagsgange til omgøelse af sy-

stemfejl i Civilsystemet, som ikke på kort sigt kan løses.

Personale- og lønadministration Sygefravær

Nedenstående figur viser udviklingen i det samlede sygefravær i landsretten i perioden 4. kvartal 2014 – 3. kvartal 2018.

Figuren viser, at det samlede sygefravær i 2018 har haft en stærkt stigende tendens fra 2. kvartal 2017 til 2. kvartal 2018 for derefter i 3. kvartal at falde betydeligt. Udviklingen skyldes i al væsentlighed 2 medarbejders langtidssygemeldinger, som først er udløbet i andet halvår 2018.

Landsretten følger løbende og systematisk op på udviklingen i sygefravær.

Øget personaleudskiftning

Landsretten har i 2018 haft en betydeligt større personaleudskiftning i kontorfunktionærgruppen end på noget tidligere tidspunkt. Udskiftningen skyldes personaleudskiftning i forbindelse med pensionering, langtidssygemeldinger, meddelelse af orlov med henblik på kommissionsarbejde og endeligt et større antal medarbejdere, som er gået på barselsorlov.

Udskiftningen har afstedkommet en betydelig ekstra opgave for de tilbageværende erfarne medarbejdere i sektionerne med hensyn til varetagelse af de mange fagligt krævende sager og med hensyn til oplæring af mange nye kolleger.

Lønforhandlinger

Landsretten har også i 2018 gennemført lønforhandlinger med de administrative medarbejders faglige organisationer, og landsretten har ved forhandlingerne i særdeles søgt at imødekomme medarbejdere, som har gjort en særlig indsats i implementeringen af nye digitale systemer i landsretten, og som har gået foran med at bistå kolleger på tværs af landsrettens organisation.

7.5 Informationsteknologi

Indretning af digitale retssale

I forbindelse med PC-udskiftningen er retssalene indrettet med skærme og såkaldte Click-share-systemer, så de er forberedt til gennemførelse af digitale retssager. Desuden er der som forsøg ophængt fladskærme i 10 lokaler, som anvendes som voteringslokaler.

Systemstabilitet

Landsretten har i 2018 mødt betydelige udfordringer i driftsstabiliteten i de it-systemer, landsretten anvender.

Væsentligst har det nye civilsystem givet anledning til en række udfordringer primært afstedkommet af meget lange svartider. Svartiderne er pt. korte, og landsretten håber, at dette kan fastholdes. Civilsystemet indebærer en række fordele men også en række problemer, hvis løsning endnu er uafklaret.

Landsretten ældre DSI-systemer bevirker i kombination med en opgraderet it-infrastruktur i kombination en række betydelige driftsmæssige komplikationer og nødløsninger, som tilsammen gør systemerne sårbare. Endelig har landsretten oplevet talrige nedbrud i systemer, som drives uden for Danmarks Domstole, men som interagerer med domstolens systemer.

Alt i alt har it-problemerne medført et ikke uvæsentligt tidsforbrug for landsrettens personale.

8. Vurdering af sagsudviklingen i 2018 og forventningerne til fremtiden

Landsretten har i 2018 afsluttet færre sager, end der er modtaget. Dette bevirker, at antallet af verserende sager er steget. Samtidigt er sagsbehandlingstiderne steget.

Landsrettens lønbevilling blev efter 2007-reformen reduceret, hvilket nødvendiggjorde en reduktion af såvel antallet af dommere som af antallet af kontorfunktionærer. Landsretten har således siden reformen reduceret dommerantallet svarende til tre af landsrettens daværende 24 afdelinger. En stor sagstilgang i 2011, 2012 og 2013 og et betydeligt antal langvarige straffesager har medført, at landsrettens sagsbehandlingstider siden har været stigende, men i 2017 for første gang i mange år blev forkortede.

Den negative udvikling fortsatte imidlertid i 2018. Sagsbehandlingstiderne befinder sig således fortsat på et utilfredsstillende niveau.

Hvis den gennemsnitlige varighed af sagerne fortsat stiger, således som det er sket de seneste år, vil dette selvsagt modvirke den positive virkning af en eventuel faldende sagstilgang. Det er vanskeligt at vurdere, om – og i givet fald i hvilket omfang – det vil være muligt for landsretten i løbet af 2019 at nedbringe antallet af verserende sager og forkorte sagsbehandlingstiderne, men det er allerede på nuværende tidspunkt – marts 2019 – klart, at det ikke inden udgangen af 2019 vil lykkes landsretten at opnå tilfredsstillende sagsbehandlingstider for hverken civile sager eller straffesager.

Bent Carlsen